

Sprawozdanie

komisji sejmowej konstytucyjnej do wniosku p. Dr. Pfeiffera w przedmiocie postępowania co do projektów ustaw krajowych znacznej objętości.

Od kilku lat pojawiają się na każdej sesji Wysokiego Sejmu wnioski do ustaw krajowych znacznej objętości, które z powodu krótkości sesji sejmowej należycie opracowane i do ostatecznego załatwienia sejmowego doprowadzone być nie mogą.

Wskazujemy tu w szczególności na sprawę ksiąg hipotecznych i na cały szereg spraw, które rokrocznie niezadowolone schodzą z jednej sesji sejmowej na drugą, a przy krótkości takowych i przy nawale innych przedmiotów nie ma nawet żadnej możliwości, aby wyznaczone dla nich komisje sejmowe mogły przedmioty tak znacznej objętości należycie rozpatrzeć i przygotować do obrad sejmowych.

Oprócz tych spraw znacznej objętości, są i inne sprawy, które chociaż mniejszej objętości, są jednakże sprawami niezmiernie doniosłości, gdyż dotyczą się najżywościjszych interesów kraju.

Cały kraj domaga się usilnie rewizji ustawy gminnej, dalej rewizji sejmowej ordynacji wyborczej, wreszcie rewizji ustawy drogowej. Również poruszane są żądania o komasację gruntów i w ustawodawstwie szkolnem pozostaje nader wiele do uzupełnienia.

Wymienione sprawy traktowane być winny z największą rozważą i oględnością, z najzupełniejszym poświęceniem się przedmiotowi, z dojrzałym wglądnięciem we wszystkie stosunki krajowe, wreszcie z najdokładniejszą kodifikacją — wymagają zatem niezbędnie dłuższego czasu do opracowania.

Sejm krajowy trwa co roku — jak nas uczy kilkuletnie doświadczenie — po kilka tylko tygodni; komisje sejmowe, w czasie zebrania Sejmu działające, nie są w stanie podołać swemu zadaniu, a to z przyczyny krótkości sesji, gdyż czas działania jest tak krótkim, iż nie tylko o rozpatrzeniu przedmiotów znacznej objętości ani mowy być nie może, ale nie wystarcza faktycznie do opracowania innych, choć krótszych przedmiotów, które jednakże są wielkiej wagi i doniosłości, a na których załatwienie kraj cały z niecierpliwością i z prawdziwym czeka upragnieniem!

W tem położeniu musimy koniecznie szukać środków zaradczych, i wskazuje nam takowe praktyka parlamentarna. Albowiem prawie wszystkie ciała prawodawcze traktują przedmioty znacznej objętości według odmiennego sposobu, który nie będąc w sprzeczności z formami parlamentarnymi, przyczynia się do tem większej gruntowności i umożliwia szybkie załatwienie spraw.

Głównym celem odmiennego tego postępowania jest czynność ustanowionych komisji sejmowych w czasie po zamknięciu sesji Sejmu lub jego odroczenia.

Rozważywszy dokładnie wszelkie z tego postępowania wypływające korzyści, zgadzamy się z myślą zasadniczą wniosku Dr. Pfeiffera; zmieniamy jednakże po części ten wniosek, dążąc do tego, aby myśl kierująca tegoż wniosku osiągnięta i jej skuteczność jak najdosadniej zabezpieczoną została.

A najprzód z uwagi na stosunki nasze krajowe i na liczne sprawy, które najrychlejszego wymagają załatwienia, rozszerzamy wniosek ów na sprawy naglące wielkiej doniosłości.

Mamy dalej uzasadnioną nadzieję, iż z ustanowienia komisji nie ustających, które działać będą bez przerwy w czasie po zamknięciu sesji Sejmu lub jego odroczenia, wypłyną dla nas następujące korzyści:

Komisya taka, która do ustaw znacznej objętości lub wielkiej doniosłości z ludzi fachowych złożoną być winna, będzie miała dostateczny czas do najdojrzałszej rozwagi; w charakterze komisji sejmowej będzie miała zastrzeżone sobie wszystkie prawa, członkom Sejmu w czasie jego zebrania przysługiwające; komisya taka może się przeto postarać u władz rządowych w kraju o wszelkie potrzebne wyjaśnienia i dochodzenia; może wreszcie według potrzeby zaprosić na swe posiedzenia rzeczoznawców i przysporzyć sobie jak najdokładniejsze materiały.

Nie ulega więc żadnej wątpliwości, iż traktowanie rzeczy w takiej komisji fachowej prowadzić będzie do dojrzałszej gruntowności.

Pomimo tego zaś parlamentaryzm nie dozna tutaj żadnego uszczerbku, gdyż wolno każdemu posłowi być obecnym przy posiedzeniach komisji, a nawet wolno mu stawiać pisemnie sformułowane wnioski, które komisya rozważyć i nad nimi głosować musi; wykluczyliśmy wprawdzie stawianie ustnych wniosków, a to z powodu, iż utrudniałoby bardzo obrady komisji, gdyby każdy poseł mieształ się do dyskusji z wnioskami ustnymi, które zwykle nie są tak dokładnie rozważone; pisemne sformułowanie wniosków zmusza do rozwagi dojrzałszej, a zresztą wolno każdemu posłowi popierać ustnie lub pisemnie takie sformułowane wnioski.

Wskazać dalej musimy, iż prawa parlamentarne są tu nawet o tyle rozszerzone, iż każdy poseł stawiający wnioski w komisji nie ustającej, nie potrzebuje do nich żadnego poparcia, jakiego wymaga regulamin sejmowy.

Można zatem mieć uzasadnioną nadzieję, iż powierzone komisji nie ustającej przedmioty rozbiierane z takim rozszerzeniem praw parlamentarnych w czasie zamknięcia sesji Sejmu lub jego odroczenia, dojrzeją niezawodnie do najstaranniejszego opracowania i przedłożone zostaną z całym wykończeniem zaraz na pierwszym posiedzeniu nowozebranego Sejmu.

Z tych powodów upraszamy:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod A. % projekt do ustawy.

II. Odnośnie zaś do art. 10. powyższego projektu do ustawy wnosimy:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną pod B. % uchwałę, orzekającą o wynagrodzeniu członków komisji nie ustającej.

III. Ponieważ jednakże brak komisji kodyfikacyjnej dotkliwie czuć nam się daje, a z powodu niedokładnej kodyfikacji niektóre ustawy nie otrzymały sankcji cesarskiej, inne zaś ustawy, chociaż sankcyonowane, wymagają usilnie rychłej rewizji, jesteśmy spowodowani do postawienia trzeciego jeszcze wniosku.

Dobra kodyfikacja jest zaletą każdej ustawy, gdyż inaczej myśl kierująca będzie zboczoną lub zupełnie zwichniętą, i okażą się w praktyce tysiącne wątpliwości i spory nad zrozumieniem przepisów ustawy.

Dla osiągnięcia dobrej kodyfikacyi trzeba dobierać ludzi biegłych i fachowych, którzy poświęcać się muszą przedmiotowi z najzupełniejszym oddaniem.

Chcąc tej niezbędnej potrzebie zadość uczynić, upraszamy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod C ./. uchwałę jako dodatkową do instrukcyi dla Wydziału krajowego w dniu 1. marca 1866. uchwalonej, a upoważniającą Wydział krajowy, aby według potrzeby ustanawiać mógł komisye] z biegłych dla kodyfikowania projektów do ustaw krajowych.

Lwów, dnia 23. października 1869.

Przewodniczący:

H. Wodzieki.

Sprawozdawca:

Lawrowski.

A.

U s t a w a

o postępowaniu co do projektów do ustaw krajowych znacznej objętości lub doniosłości.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. 1.

Sejm może uchwalić, że wybrana lub wybrać się mająca komisya dla opracowania pewnego przedmiotu znacznej objętości lub doniosłości, należącego do ustawodawstwa krajowego lub do zakresu działania Sejmu, pozostaje w swej funkcyi i obradować ma także po zamknięciu sesyi Sejmu lub podczas jego odroczenia.

Do ważności takiej uchwały potrzeba zatwierdzenia Cesarza, któremu oślny także prawo zamknąć posiedzenia tej komisyi, lub je odroczyć, z zastrzeżeniem powtórnego jej zwołania.

Art. 2.

Do ważności uchwał takiej komisyi nie ustającej potrzebna jest obecność przynajmniej $\frac{2}{3}$ części jej członków.

Art. 3.

Każdy członek Sejmu może być obecnym przy posiedzeniach tej komisyi.

Również może każdy członek Sejmu wnosić do niej pisemnie sformułowane wnioski, które może popierać ustnie lub pisemnie.

Komisya winna wziąć te pisemne wnioski pod rozwagę i ma nad niemi głosować.

Art. 4.

Komisya może za pośrednictwem Marszałka krajowego, lub jego zastępcy w Wydziale krajowym, zaprosić na swe posiedzenia osoby, mogące dać potrzebne wyjaśnienia, również może im wyznaczyć, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, stosowne wynagrodzenie.

Komisya ma również prawo znosić się za pośrednictwem swego przewodniczącego z naczelnikami rządowych Władz krajowych i żądać od nich potrzebnych dochodzeń i wyjaśnień.

Art. 5.

Przed złożeniem ostatecznego sprawozdania ma komisya prawo, a jeżeli Sejm tego zażąda, obowiązek, przedłożyć Sejmowi do uchwalenia zasady, na podstawie których nastawa lub uchwała wypracowaną być ma.

Art. 6.

Regulamin sejmowy obowiązuje przy obradach i uchwałach komisji nie ustającej, o ile Sejm nic innego nie postanowi.

Art. 7.

Członkowie tej komisji pozostają w swej funkcji także podczas nowozebranego Sejmu, jeżeli takowy inaczej nie postanowi.

W miejsce członka komisji, który przestał być członkiem Sejmu, wybierze Sejm nowego członka.

Art. 8.

Komisya nie ustająca po nkończeniu swych obrad przedłoży Sejmowi sprawozdanie z wnioskami do zwykłego postępowania według regulaminu sejmowego.

Art. 9.

Członkom komisji nie ustającej w czasie jej funkcji służy tak, jak posłom w czasie zebrania Sejmu, prawo nietykalności i nieodpowiedzialności.

Art. 10.

O wynagrodzeniu członków komisji nie ustającej uchwała Sejm.

Art. 11.

Ustawa niniejsza może być zastosowaną także do uchwał, które Sejm powziął w myśl art. 1. jeszcze przed jej ogłoszeniem.

Art. 12.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

B.

Uchwała.

W czasie zamknięcia sesji Sejmu lub jego odroczenia, pobiera członek komisji nie ustającej dyety po ośm złotych w. a. dziennie przez cały czas, w którym bierze udział w pracach komisji.

Członkowie komisji nie ustającej, poza miejscem zebrania sejmowego mieszkający, otrzymują wynagrodzenie kosztów podróży po jednym złotym w. a. od mili.

c.

Uchwała.

W dodatku do uchwalonej w dniu 1. marca 1866. instrukcyi dla Wydziału krajowego, wydaje Sejm krajowy następujące postanowienie :

Wydział krajowy może dla kodyfikowania projektów do ustaw krajowych ustanawiać odrębne komisye, złożone z biegłych, którzy wypracują przydzielone im projekta.

Członkowie takich komisyi mają na żądanie Wydziału krajowego brać udział w jego obradach nad opracowanemi przez te komisye projektami z głosem doradczym.

Wydział krajowy przyznawać może dla członków takich komisyj stosowne wynagrodzenie.

Uchwała

W drodze tożsamości w dniu 1 marca 1900 roku Instytut dla Wydziału krajowego wydział
 Wydział krajowy ma dla podjętym projektem do zmian krajowych w sprawie
 komisje, które w niektórych, które wypracują projektami im projektów.
 Odnosić takich komisji ma za zadanie Wydział krajowy przed sobą w tym obradach
 ię ograniczonymi przez to komisje projektami a tymczasem
 Wydział krajowy przynajmniej ma dla celów takich komisji stanowić w tym zakresie